

мову та дискусії про можливість втілення будь яких реформ, виконання законів, їх реалізації тощо.

Отже, як бачимо, причини в забезпеченні «формули соціальних цінностей» доволі різноманітні, розгалуженні за галузевим законодавством.

Водночас, М.І. Іншин та С.Г. Севрюков зазначають, що громадянські та політичні права є справжніми, соціально-економічні не є правами за своєю природою. Вони є привілеями одних, які надаються урядом за рахунок інших. Вчені зазначають, що при таких умовах, наявність привілеїв означає насамперед неоднаковий обсяг свободи [2]. Це означає, що держава може їх змінювати, зміщуючи акценти, обмежуючи чи то розширяючи. Цей природний процес ми бачимо у різних проявах: від перманентності змін прожиткового мінімуму до підвищення заробітної платні; від розширення соціальних прав суддям до обмежень соціальних прав пов'язаних із COVID-19.

Висновки. Отож, варто констатувати, що саме «сім нот» соціального права є фундаментальними засновками для становлення сучасної концепції безпеки держави, адже саме людина із усією палітрою її соціальних цінностей становить стабільність стану національної безпеки у цивілізованому світі.

Соціальні права та обов'язки є тими «згустками» соціальних цінностей, що забезпечують отологічне буття кожної людини, а по суті її безпеку у житті, здоров'ї, честі, гідності та недоторканості. В колективному розумінні – соціальні права та обов'язки акумулюють комплексний стан захищеності держави.

Список використаних джерел:

1. Іншин М.І., Севрюков Д.Г. Соціальне громадянство: історія та сучасність: монографія. Київ. Видавництво Людмила, 2020. 208с.
2. Конституція України: Верховна Рада України; Конституція, Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>

Сіньова Людмила Миколаївна
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри трудового права
та права соціального забезпечення
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

*Наукове дослідження проведено в рамках
держбюджетної теми НДР № 20БФ042-01
“Правове забезпечення соціальної безпеки
в євроінтеграційних умовах”*

ПОНЯТТЯ І ВИДИ СОЦІАЛЬНОГО ДИСТАНЦІОНУВАННЯ У ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ COVID-19 В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Актуальність теми дослідження обумовлена тим, що Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) оголосила у світі пандемію через коронавірус Covid-19.

Пандемія – це сильна епідемія, що характеризується поширенням інфекційного захворювання на всій території країни та суміжних держав, а іноді й багатьох країн світу. Цей термін застосовується до інфекційного захворювання, яке загрожує багатьом людям у всьому світі одночасно. Пандемія відбувається тоді, коли з'являється новий вірус грипу і поширюється по всьому світу, а населення не має імунітету до вірусу, а також ефективних засобів профілактики, тобто вакцинації та лікування. Останній раз ВООЗ оголошувала пандемію в 2009 році під час розповсюдження «свинячого грипу» N1H1. Серед інфекційних захворювань, які набирали масштабу пандемії були: чума, холера, грип [1].

Пандемія змінила увесь світ, введення карантинних обмежень, самоізоляція родин, дистанційна робота та навчання, опанування нових та інноваційних технологій, переосмислення відносин між людьми у суспільстві. Все це породило нові психологічні феномени і тенденції. Розгортаються дистанційні психологічні дослідження, змінюється система освіти, запроваджуються медіа-опосередковані форми праці, – все це нові контексти, які потребують рефлексії, осмислення і пошуку обґрунтованих відповідей.

В нашій країні та в багатьох інших країнах система охорони здоров'я наголошує про дотримання соціальної дистанції або фізичного дистанціювання, так як дотримання дистанції може бути ефективним методом протидії розповсюдженню вірусних захворювань.

Вперше використання терміну “соціальна дистанція” зафіксували у 2004 році у виданні Detroit News для позначення превентивного заходу під час епідемії і пов'язане воно з епідемією грипу. Оксфордський словник дає таке визначення терміну «social distancing»: практика збереження визначеної фізичної відстані від інших людей або обмеження доступу та контактів між людьми (особливо — родина та друзі), щоб уникнути зараження чи передачі інфекційної хвороби, або як частина ініціативи громади для стримування її поширення. Термін має також і немедичне значення: «практика підтримки певної віддаленості чи емоційної відокремленості від іншої людини чи соціальної групи» [2].

Більшість дослідників підтверджують ефективність соціальної дистанції. Том Інглесбі, директор Центру охорони здоров'я Джонса Гопкінса, наводить такий приклад: у місті Гуанчжоу, що впровадило заходи боротьби з хворобою одразу на початку спалаху, число госпіталізацій у день піку було значно нижчим, ніж у місті Вухань, що впровадило заходи лише через місяць після спалаху. Дослідники з Колумбійського університету, проаналізувавши ситуацію у Нью-Йорку, виявили, що коли уряд рекомендував закрити школи та ресторани, кількість нових випадків почала зменшуватися [2]. Таким чином, на думку науковців, соціальне дистанціювання слід впроваджувати в повсякденне життя населення під час карантину, так як цей метод уповільнює розповсюдження вірусу та запобігає перевантаженню нашої системи охорони здоров'я.

В Постанові Міністерства охорони здоров'я України від 09 травня 2020 р. № 16 “Про затвердження Тимчасових рекомендацій щодо організації протиепідемічних заходів при здійсненні дозволених видів діяльності, які

передбачають приймання відвідувачів в офісних приміщеннях, на період карантину у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)" [3] затверджені тимчасові рекомендації щодо організації протиепідемічних заходів при здійсненні дозволених видів діяльності, які передбачають приймання відвідувачів в офісних приміщеннях, на період карантину у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19) де вказано, що прийом здійснюється виключно за попереднім записом з дотриманням часового інтервалу, який дозволяє виключити контакт між відвідувачами. Очікування повинно відбуватися ззовні приміщення з дотриманням принципів соціального дистанціювання (1,5 м). Між місцями надання послуг потрібно забезпечити дистанцію не менше ніж 1,5 метри. Суб'єктам господарської діяльності слід забезпечити: нанесення маркування, в тому числі і поза межами закладу, з метою уникнення скупчення перед входом та дотримання умов перебування в черзі з дотриманням дистанції між клієнтами не менше 1,5 м.

В листі Міністерства освіти і науки України від 05 серпня 2020 р. № 1/9-420 "Щодо організації роботи закладів загальної середньої освіти у 2020/2021 навчальному році" [4] зазначено, що з 1 вересня у школах необхідно дотримуватись соціального дистанціювання і правил гігієни, а учням із захворюваннями дихальної та імунної систем рекомендовано вчитись дистанційно або на екстернаті. Таким чином, адміністрація школи має забезпечити та створити умови для дистанціювання, зокрема, рекомендовано: впровадження заходів щодо застосовування практики соціального дистанціювання та уникнення скупчення, спрямованих на мінімізацію контактування з іншими особами (наприклад, відкриття декількох входів до приміщення, гнучкого графіку початку навчальних занять для різних категорій здобувачів освіти, використання розмітки на підлозі, що полегшує організацію двостороннього руху коридорами, виокремлення зон переміщення для різних вікових категорій учнів тощо); закріплення за класами певних навчальних кабінетів для мінімізації пересування учнів у приміщеннях закладу освіти; спілкування педагогічних працівників із батьками радимо здійснювати переважно дистанційно за допомогою будь-яких засобів зв'язку.

Також, в міністерстві рекомендують з метою забезпечення соціальної дистанції під час навчання використовувати великі приміщення (зокрема, актові зали, рекреації, коридори, адаптовані для потреб навчання), за сприятливих погодних умов забезпечувати проведення занять з окремих предметів на відкритому повітрі; проводити навчальні заняття з окремих предметів або в окремі навчальні дні у підгрупах, використовуючи технології змішаного навчання.

Таким чином, відповідно до рекомендацій МОЗ, ВООЗ, медичних організацій інших країн пріоритетом організації освітнього процесу в закладах освіти є дотримання принципів соціального дистанціювання, правил гігієни, використання засобів індивідуального захисту та уникнення масових скупчень осіб. Тому організація освітнього процесу в закладі освіти забезпечується з

урахуванням: вимог соціального дистанціювання; регулярного моніторингу та аналізу відвідування занять учнями з метою раннього виявлення збільшення захворюваності та інформування служби громадського здоров'я у випадку різкого збільшення; дотримання нормативів наповнюваності класів та інших вимог законодавства про освіту.

На жаль, всупереч легковажним настроям у суспільстві статистика захворюваності невпинно повеже вгору, досягаючи чергових піків. Після тотального карантину, суворої самоізоляції та рекордно холодної весни українці засували за спілкуванням та літнім відпочинком. Як бачимо, офіційні заборони на частину людей не діють. Зростання кількості нових випадків певною мірою пов'язано з послабленням карантину та відпочинком на курортах (на прикладі Одеської області, всі пляжі заповнені, без збереження соціальної дистанції).

Аналізуючи вищезазначене, можемо зробити висновок, що слід дотримуватись соціального дистанціювання для збереження простору між собою та іншими людьми під час пандемії COVID-19, навіть під час послаблення карантину, тільки в цьому разі зможемо призупити поширення інфікування COVID-19. На сьогоднішній день, ВООЗ рекомендує дотримуватися відстані не менше 1-1,5 метра, особливо важлива соціальна дистанція для осіб похилого віку та за наявності супутніх і хронічних захворювань, які мають вищий ризик ускладнень від COVID-19.

Список використаних джерел:

1. ВООЗ офіційно оголосила пандемію коронавірусу URL: https://zaxid.net/pandemiya_koronavirusa_ofitsiyna_zayava_vooz_shho_take_pandemiya_n1499073 (дата звернення 22.07.2020)
2. Соціальна дистанція. Вплив пандемії URL: <https://hromadske.ua/posts/socialna-distanciya-vpliv-pandemiyi> (дата звернення 13.08.2020)
3. Постанова Міністерства охорони здоров'я України від 09 травня 2020 р. № 16 "Про затвердження Тимчасових рекомендацій щодо організації протиепідемічних заходів при здійсненні дозволених видів діяльності, які передбачають приймання відвідувачів в офісних приміщеннях, на період карантину у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)" URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0016488-20#Text> (дата звернення 08.10.2020)
4. Лист Міністерства освіти і науки України від 05 серпня 2020 р. № 1/9-420 "Щодо організації роботи закладів загальної середньої освіти у 2020/2021 навчальному році" URL: <http://bolgradosvita.budzhak.org/images/doc/%D0%9B%D0%B8%D1%81%D1%82%20%D0%9C%D0%9E%D0%9D%2005.08.2020%E2%84%96420.pdf> (дата звернення 08.10.2020)